

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 24ης Μαρτίου 1998

Υπόθεση T-181/97

Huguette Meyer κ.λπ.
κατά
Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Υπάλληλοι - Προσφυγή ακυρώσεως - Εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών -
Παραδεκτό - Προθεσμίες - Νέο ουσιώδες περιστατικό - Απώλεια
δικαιώματος»

Πλήρες κείμενο στη γαλλική γλώσσα . . . . . II - 481

Αντικείμενο: Προσφυγή έχουσα ως αντικείμενο την ακύρωση των αποφάσεων με τις οποίες απορρίφθηκαν ρητά οι αιτήσεις των προσφευγουσών περί επιστροφής των ποσών που αφαιρέθηκαν από το επίδομα στέγης που λαμβάνουν, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 67, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την αιτιολογία ότι αντιστοιχούσαν στο επίδομα νοικοκυριού που εισπράττουν οι σύζυγοί τους, δυνάμει της συλλογικής συμβάσεως των τραπεζικών υπαλλήλων του Λουξεμβούργου, και, στο μέτρο που είναι αναγκαίο, των αποφάσεων της 17ης Μαρτίου 1997, με τις οποίες απορρίφθηκαν ρητά οι διοικητικές τους ενστάσεις.

Αποτέλεσμα: Απόρριψη.

Επιτομή της διατάξεως

Το άρθρο 62, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΚΥΚ) προβλέπει ότι οι αποδοχές των υπαλλήλων περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, οικογενειακά επιδόματα. Σύμφωνα με το άρθρο 67, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, τα οικογενειακά επιδόματα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το επίδομα στέγης. Κατά την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, «οι υπάλληλοι που δικαιούνται οικογενειακών επιδομάτων (...) υποχρεούνται να δηλώνουν τα επιδόματα της ίδιας φύσεως που καταβάλλονται από άλλη πηγή». Διευκρινίζεται ότι τα τελευταία αυτά επιδόματα αφαιρούνται από εκείνα που καταβάλλονται δυνάμει του ΚΥΚ.

Στηριζόμενο στον προαναφερθέντα κανόνα περί απαγορεύσεως των σωρεύσεων, που περιέχεται στο άρθρο 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, το καθού όργανο αφαιρούσε, μέχρι τον Ιούνιο του 1996, από το επίδομα στέγης το οποίο δικαιούνται δυνάμει του ΚΥΚ οι προσφεύγουσες το επίδομα νοικοκυριού που χορηγείται στους συζύγους τους, που είναι υπάλληλοι στον τραπεζικό τομέα του Λουξεμβούργου, δυνάμει της συλλογικής συμβάσεως που ισχύει στον τομέα αυτό.

Με απόφαση της 11ης Ιουνίου 1996, Τ-147/95, Ραβαν κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. ΙΙ-861), το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το επίδομα νοικοκυριού που χορηγείται στους εργαζόμενους στις ζυθοποιίες του Λουξεμβούργου δυνάμει της συλλογικής συμβάσεώς τους εργασίας δεν αποτελεί «επίδομα της ίδιας φύσεως» με το επίδομα στέγης, υπό την έννοια του άρθρου 67, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Ενεργώντας από κοινού με τα λοιπά κοινοτικά όργανα που εδρεύουν στο Λουξεμβούργο, το καθού γνωστοποίησε στις ενδιαφερόμενες προσφεύγουσες, με έγγραφα της 19ης Ιουλίου 1996, ότι, κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως Ραβαν και λαμβάνοντας υπόψη τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του επιδόματος νοικοκυριού που προβλέπει η συλλογική σύμβαση των τραπεζικών υπαλλήλων του Λουξεμβούργου, έκρινε ότι «το εν λόγω επίδομα δεν μπορεί πλέον να θεωρείται ότι είναι της ίδιας φύσεως με το επίδομα στέγης» και ότι αποφάσισε, κατά συνέπεια, να μην προβαίνει πλέον, από 1ης Ιουλίου 1996, στην αφαίρεσή του από το ποσό του επιδόματος στέγης που λαμβάνουν.

Οι προσφεύγουσες υπέβαλαν, μεταξύ 5ης Αυγούστου και 22ας Νοεμβρίου 1996, αιτήσεις με την ίδια διατύπωση, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, με τις οποίες ζήτησαν την επιστροφή όλων των ποσών που είχαν αφαιρεθεί από το ποσό του επιδόματος στέγης που ελάμβαναν με την αιτιολογία ότι αντιστοιχούσαν στο επίδομα νοικοκυριού που χορηγούνταν στους συζύγους τους, πλέον τόκων υπερημερίας. Οι αιτήσεις αυτές, όπως και οι διοικητικές ενστάσεις που υποβλήθηκαν στη συνέχεια δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, απορρίφθηκαν ρητά με αποφάσεις του καθού, κυρίως με την αιτιολογία ότι οι προσφεύγουσες δεν προσέβαλαν εντός των προβλεπομένων από τον ΚΥΚ προθεσμιών τις βλαπτικές γι' αυτές πράξεις, ήτοι τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών με τα οποία είχαν πραγματοποιηθεί οι προσβαλλόμενες αφαιρέσεις, και ότι η εκ μέρους τους υποβολή αιτήσεων περί αναδρομικής επιστροφής, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, δεν αρκούσε για την εκ νέου έναρξη της προθεσμίας υποβολής διοικητικής ενστάσεως.

Ως προς το παραδεκτό

Στο πλαίσιο του συστήματος εννόμου προστασίας το οποίο καθιερώνουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, η αγωγή αποζημίωσης, η οποία αποτελεί αυτοτελές ένδικο βοήθημα σε σχέση με την προσφυγή ακυρώσεως, είναι παραδεκτή μόνον εφόσον έχει προηγηθεί αυτής η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του ΚΥΚ προδικασία. Η προδικασία αυτή διαφέρει αναλόγως του αν η ζημία της οποίας ζητείται η αποκατάσταση είναι απόρροια βλαπτικής πράξεως υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ ή είναι απόρροια συμπεριφοράς της διοικήσεως μη έχουσας τον χαρακτήρα αποφάσεως. Στην πρώτη περίπτωση, στον ενδιαφερόμενο εναπόκειται να υποβάλει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (ΑΔΑ), εντός της οριζόμενης προθεσμίας, διοικητική ένσταση στρεφόμενη κατά της επίμαχης πράξεως. Αντιθέτως, στη δεύτερη περίπτωση, η διοικητική διαδικασία τίθεται σε κίνηση με την υποβολή αιτήσεως κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, έχουσας ως αντικείμενο την αποζημίωση, συνεχίζεται δε, ενδεχομένως, με διοικητική ένσταση στρεφόμενη κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως της αιτήσεως (σκέψεις 21 και 22).

Παραπομπή: ΠΕΚ, 25 Φεβρουαρίου 1992, Τ-64/91, Marcato κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-243, σκέψεις 30 έως 35· ΠΕΚ, 28 Ιουνίου 1996, Τ-500/93, Υ κατά Δικαστηρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. II-977, σκέψεις 64 έως 66· ΠΕΚ, 6 Νοεμβρίου 1997, Τ-15/96, Liao κατά Συμβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. II-897, σκέψεις 57 και 58.

Η ζημία της οποίας ζητείται η αποκατάσταση απορρέει από την αφαίρεση των επίδικων εθνικών επιδομάτων από το ποσό του επιδόματος στέγης που δικαιούνται οι προσφεύγουσες, αφαίρεση στην οποία προέβαινε η ΑΔΑ μέχρι τον Ιούνιο του 1996 με τα μηνιαία εκκαθαριστικά σημειώματα των αποδοχών των προσφευγουσών. Τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών αποτελούν βλαπτικές πράξεις και μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο ενστάσεως και, ενδεχομένως, προσφυγής. Η κοινοποίηση του μηνιαίου εκκαθαριστικού σημειώματος αποδοχών συνεπάγεται την έναρξη της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής κατά μιας διοικητικής αποφάσεως, όταν από το σημείωμα αυτό προκύπτει σαφώς η ύπαρξη και το περιεχόμενο της αποφάσεως αυτής. Τούτο συμβαίνει στην περίπτωση του σημειώματος αποδοχών που πληροφορεί τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο για κράτηση που πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 68, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, βάσει των πληροφοριών που ο ίδιος παρέσχε στην ΑΔΑ (σκέψεις 23 έως 26).

Παραπομπή: ΔΕΚ, 21 Φεβρουαρίου 1974, 15/73 έως 33/73, 52/73, 53/73, 57/73 έως 109/73, 116/73, 117/73, 123/73, 132/73 και 135/73 έως 137/73, Schots-Kortner κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Επιτροπής και Κοινοβουλίου, Συλλογή τόμος 1974, σ. 107, σκέψη 18· ΔΕΚ, 4 Ιουλίου 1985, 176/83, Allo κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2155, σκέψη 13· ΔΕΚ, 22 Σεπτεμβρίου 1988, 159/86, Canters κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 4859, σκέψη 6· ΔΕΚ, 27 Ιουνίου 1989, 200/87, Giordani κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 1877, σκέψη 13· ΠΕΚ, 1 Οκτωβρίου 1992, Τ-7/91, Schavoit κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1992, σ. II-2307, σκέψη 34· ΠΕΚ, 22 Ιουνίου 1994, Τ-98/92 και Τ-99/92, Di Marzio και Lebedef κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. II-541, σκέψη 24· ΠΕΚ, 29 Ιανουαρίου 1997, Τ-7/94, Adriaenssens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. II-541, σκέψη 29

Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες απώλεσαν το δικαίωμα να προσβάλουν τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών από τα οποία προκύπτουν οι επίδικες αφαιρέσεις, αφού δεν το έπραξαν εντός των προβλεπόμενων από τον ΚΥΚ προθεσμιών (σκέψη 30).

Επιπλέον, η δυνατότητα υποβολής αιτήσεως, υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, δεν επιτρέπει στον υπάλληλο να αγνοήσει τις προθεσμίες που προβλέπονται στα άρθρα 90 και 91 για την υποβολή διοικητικής ενστάσεως και την άσκηση προσφυγής, αμφισβητώντας εμμέσως με αίτησή του προγενέστερη απόφαση, η οποία δεν είχε αμφισβητηθεί εμπροθέσμως. Οι προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής είναι δημοσίας τάξεως και δεν είναι στη διάθεση ούτε του δικαστή ούτε των διαδίκων. Μόνον η ύπαρξη νέων ουσιωδών περιστατικών μπορεί να

δικαιολογήσει την υποβολή αιτήσεως ή ενστάσεως που σκοπεί στην επανεξέταση μιας απόφασως που δεν αμφισβητήθηκε εμπροθέσμως, εξυπακουομένου ότι η απόφαση του Δικαστηρίου ή του Πρωτοδικείου που ακυρώνει μια πράξη δεν μπορεί να συνιστά νέο ουσιώδες περιστατικό παρά μόνον έναντι των προσώπων τα οποία αφορά άμεσα η ακυρωθείσα πράξη (σκέψεις 31 έως 36).

Παραπομπή: ΔΕΚ, 17 Ιουνίου 1965, 43/64, Müller κατά Συμβουλίων ΕΟΚ, ΕΚΑΕ και ΕΚΑΧ, Rec. 1965, σ. 499, συγκεκριμένα σ. 515 (υφίσταται μόνο συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά: Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 99): προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Gand στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 50/64, 51/64, 53/64, 54/64 και 57/64, Loebisch κ.λπ. κατά Συμβουλίων ΕΟΚ, ΕΚΑΕ και ΕΚΑΧ, επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1965, Συλλογή (μόνο σε ξενόγλωσσες εκδόσεις) σ. 1015, συγκεκριμένα σ. 1027· ΔΕΚ, 14 Δεκεμβρίου 1965, 52/64, Pfoeschner κατά Επιτροπής, Rec. 1965, σ. 1211, συγκεκριμένα σ. 1219 (υφίσταται μόνο συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά: Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 217): προμνησθείσα απόφαση Schots-Kortner κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Επιτροπής και Κοινοβουλίου, σκέψη 38· ΔΕΚ, 15 Μαΐου 1985, 127/84, Esly κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 1437, σκέψη 10· ΔΕΚ, 13 Νοεμβρίου 1986, 232/85, Becker κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 3401, σκέψη 8· ΔΕΚ, 8 Μαρτίου 1988, 125/87, Brown κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1988, σ. 1619, σκέψη 13· ΔΕΚ, 14 Ιουνίου 1988, 161/87, Muysers και Tülp κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1988, σ. 3037, σκέψη 11· ΠΕΚ, 15 Δεκεμβρίου 1995, T-131/95, Προγούλης κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. II-907, σκέψη 41· προμνησθείσα απόφαση Adriaenssens κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 27 και 28· ΔΕΚ, 17 Ιουνίου 1997, C-151/97 P (I) και C-157/97 P (I), National Power και Power Gen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-3491, σκέψη 73· ΠΕΚ, 11 Ιουλίου 1997, T-16/97, Chauvin κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. II-681, σκέψεις 37 και 43

Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες δεν ήταν διάδικοι στην ένδικη υπόθεση Pavan ούτε ισχυρίζονται ότι η ακυρωθείσα στην υπόθεση εκείνη πράξη τις αφορά άμεσα. Κατά συνέπεια, η απόφαση Pavan δεν μπορεί να θεωρηθεί ως νέο ουσιώδες περιστατικό ικανό να δημιουργήσει νέα προθεσμία υποβολής ενστάσεως υπέρ αυτών (σκέψη 37).

Διατακτικό:

Το Πρωτοδικείο απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.